

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ**

Інститут модернізації змісту освіти (м. Київ)
Харківська обласна державна адміністрація
Департамент науки і освіти

Департамент економіки і міжнародних відносин
Вільнюський університет (м. Вільнюс, Литва)

Вірменський державний економічний університет
(м. Єреван, Вірменія)

Вища школа бізнесу, мистецтв і технологій RISEBA (м. Рига, Латвія)

Економічний університет (м. Варна, Болгарія)
Сопотська вища школа (м. Сопот, Польща)

Університет «Паїсій Хилендарський» (м. Пловдив, Болгарія)

СИНЕРГЕТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тези

Другої Міжнародної науково-методичної конференції

25 вересня 2020 року

Харків
ХДУХТ
2020

УДК 378.147:37.041:005.6
ББК 74.50.58
С 38

Редакційна колегія:

О.І. Черевко, д-р техн. наук, проф. (відпов. ред.); *Л.М. Янчева*, канд. екон. наук, проф. (заст. відпов. ред.); *В.М. Михайлов*, д-р техн. наук, проф. (заст. відпов. ред.); *Н.І. Єсінова*, канд. техн. наук, проф. (заст. відпов. ред.); *А.Л. Фоцан*, канд. техн. наук, доц. (заст. відпов. ред.); *Т.В. Андросова*, канд. екон. наук, проф.; *А.П. Грінько*, д-р екон. наук, проф.; *М.С. Одарченко*, канд. техн. наук, проф.; *Г.Г. Лисак*, канд. екон. наук, доц.; *М.Л. Серік*, канд. техн. наук, доц.; *Т.М. Афоніна*, керівник ВОІР; *А.В. Попова*, керівник навч. відділу; *О.К. Кухарьонок*, начальник НН ЦНІТ, доц.; *О.М. Жданович*, начальник Видавництва університету; *Т.В. Манченко*, методист навч. відділу.

Рекомендовано до видання вченою радою ХДУХТ, протокол № 9 від 19.02.20 р.

Синергетична концепція розвитку студентоцентрованого навчання – забезпечення якості вищої освіти : Друга Міжнар. наук.-метод. конф., 25 вересня 2020 р. : [тези] / редкол. : О.І. Черевко [та ін.] – Х. : ХДУХТ, 2020. – 364 с.

ISBN 978-966-405-505-2

Збірник містить тези доповідей із вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду гармонізації вищої освіти України з європейським освітнім простором, стратегії навчання підприємництва та її системоутворюючих домінант, ціннісно-компетентнісна синергії в організації освітнього процесу. Особливу увагу приділено інноваціям в організації самостійної роботи студентів, підвищенню якості підготовки фахівців, актуалізації змісту освіти відповідно до вимог сучасної парадигми вищої освіти. Збірник тез розраховано на наукових та практичних працівників, викладачів вищої школи, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 378.147:37.041:005.6
ББК 74.50.58

Видається в авторській редакції

ISBN 978-966-405-505-2

© Харківський державний університет харчування та торгівлі, 2020

А.С. Крутова, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.О. Ставерська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

АКАДЕМІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Домінування підприємництва як соціально-економічного явища в сучасному суспільстві обумовило трансформацію ролі й місця ЗВО. Еволюція форм і методів вироблення й передачі знань привела до еволюції університетів від осередків освіти до повноцінних елементів підприємницьких структур. Поява новітніх економік (економіка знань, цифрова економіка, *sharing economic*), цифрової освіти і науки, викликала потребу, з одного боку, у необхідності запровадження підприємництва як базової компетентності в університетській освіті, а з іншого боку, в академічному підприємстві як засобу реалізації університетського потенціалу у регіональному та глобальному вимірах.

У сучасній науковій фаховій літературі термін «академічне підприємництво» як спосіб комерціалізації наукових розробок вживається вченими у різних значеннях, зокрема, як зусилля й заходи, процес, інструмент передачі технологій, фактор інституційних змін. Переважна частина наукових публікацій, у яких досліджено різні аспекти академічного підприємництва, присвячена опису сутності цієї форми підприємництва як участь учених у комерціалізації їхніх розробок. Адже деякі дослідники визначають академічне підприємництво як діяльність вченого, що не входить у його повсякденні обов'язки в університеті, зокрема серед таких видів діяльності можна відзначити репетиторство, консультування, проведення тренінгів і семінарів на підприємствах, спільні проекти представників ЗВО та промисловості, кластери, патентна діяльність тощо.

Академічне підприємництво є способом передачі знань і технологій від наукової та освітньої сфер до приватного бізнесу, що, у свою чергу, сприяє підвищенню інноваційності та конкурентоспроможності економіки, особливо в секторі малого та середнього бізнесу. Саме тому багато країн роблять підтримку академічного підприємництва частиною своєї політики підтримки малого та середнього підприємництва.

Водночас в Україні на найвищому рівні академічне підприємництво до сьогоднішніх днів обговорювалося не надто активно. Уже кілька років науковці України є учасниками спільного проекту

Фонду Фрідріха Науманна «За Свободу» та компанії «Berlin Economics» «МСП як двигун економічного зростання – на шляху до сучасної державної політики у сфері малого та середнього бізнесу в Україні». Саме в рамках цього проєкту було проведено дослідження «Академічне підприємництво в Україні» (О. Кнут, О. Красовська). Результати дослідження та провідний міжнародний досвід у цій сфері дозволили запропонувати низку рекомендацій, які могли б сприяти розвитку академічного підприємництва в Україні. Запропоновані нами заходи можуть бути реалізовані окремими учасниками академічного підприємництва та інституціями, вони не вимагають значних додаткових ресурсів чи суттєвих змін у державному регулюванні, що спрощує їхню практичну імплементацію.

Розвиток академічного підприємництва в Україні потребує здійснення низки кроків, а саме:

- синергія всіх видів наявних ресурсів існуючих ЗВО, наукових парків, департаментів із питань розвитку та підтримки підприємництва, що дозволить зробити систему підтримки академічного підприємництва більш ефективною;

- визначення місії та формування пріоритетних напрямів, які здатні актуалізувати існуючі зобов'язання та очікування, а також допомогти в ідентифікації феномену академічного підприємництва;

- залучення міжнародних партнерів, які відомі своїми успіхами у створенні дієвої екосистеми академічного підприємництва;

- створення «взірцевих» успішних спін-оф проєктів (дочірні організації, створені працівниками або випускниками університету, в основі яких є технології, права на них належать університету). Декілька історій успіху сприятимуть розвитку підприємницької культури в науковій та освітній сферах;

- визначення навчання підприємницьким навичкам одним із пріоритетів для українських університетів;

- «розблокування» наукових знань установами, які не здатні забезпечити практичне використання наявних у них патентів.

Усі ці кроки можуть стимулювати розвиток екосистеми академічного підприємництва. Поліпшення державного регулювання й політики академічного підприємництва є важливими аспектами, але витрачання часу на обговорення й оцінку державної політики заважає дослідникам стати справжніми підприємцями. У цій сфері достатньо місця для самостійних дій, тому представники наукового та освітнього секторів України мають негайно почати імплементацію передових міжнародних практик у сфері академічного підприємництва, надихаючи політиків своїми історіями успіху.

Камсуліна Н.В. Шляхи вдосконалення дипломного проектування для фахівців спеціальності «Харчові технології»	146
Кашена Н.Б., Горошанська О.О. Домінанти активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти	148
Кононенко Т.П., Полстяна Н.В. Самостійна робота студентів у сучасних умовах розвитку вищої освіти та її значення в підготовці фахівців	150
Крамаренко Д.П., Гіренко Н.І., Дуб В.В. Особливості підготовки педагогів професійної освіти у сфері харчових технологій	152
Крутова А.С., Ставерська Т.О. Академічне підприємництво як пріоритетний напрям розвитку вищої освіти.....	154
Летута Т.М., Скоробогатько В.І., Пашова С. Особливості соціального підприємництва	156
Малюк Л.П., Варипасва Л.М. Гостинність як детермінанта сфери обслуговування	158
Мелушова І.Ю. Розвиток підприємницького мислення студентів на основі практико-орієнтованого навчання	160
Погожих М.І., Пак А.О., Пак А.В. Упровадження феноменологічної гіпотези ефекту індукованого тепломасообміну в дисципліну «Фізика».....	162
Полстяна Н.В., Кононенко Т.П. Організація самостійної роботи студентів у ЗВО	164
Савицька Н.Л. Роль професійних стандартів у формуванні концепції навчання бакалаврів маркетингу.....	166
Селютін В.М., Ольшанський О.В. Формування підприємницьких компетенцій у фахівців із менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	168
Сукачова-Труніна С.М. Використання дидактичних ігор у підготовці студентів управлінських та економічних спеціальностей	170
Ткачова С.С., Чатченко О.Є. Практична складова як мотивація до студентоцентрованого навчання менеджерів	172
Топоркова О.В., Янчева І.В. Сучасний погляд на самостійну роботу студентів як форма організації навчального процесу	174
Юрченко Л.І., Міносян А.С., Варипасєв О.М. Соціальна відповідальність підприємця	176
Яцун Л.М. Глобальні та національні тенденції підготовки фахівців сучасного підприємництва	178
Яцун Л.М., Таберко Л.О. Інноваційні форми ступеневої підготовки менеджерів сфери послуг	180

Наукове видання

СИНЕРГЕТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тези

Другої Міжнародної науково-методичної конференції

25 вересня 2020 року

Відповідальні за випуск: А.В. Попова,
Н.С. Мерзлікіна,
Т.В. Манченко,
О.М. Жданович

Техн. редактор: Л.Ю. Кротченко

Комп'ютерна верстка: Т.В. Попова,
В.О. Конопліна

План 2020 р., поз. 7/

Підп. до друку 23.09.20 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.

Ум. друк. арк. 22,8. Тираж 60 прим.

Видавець і виготівник

Харківський державний університет харчування та торгівлі
вул. Клочківська, 333, Харків, 61051

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 4417 від 10.10.2012 р.